

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Rezultatele Admiterii - 2013

În perioada 1 - 5 august 2013, în cadrul Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova s-au desfășurat examenele de admitere la studii superioare de masterat la care au participat 403 persoane.

Admiterea s-a realizat la toate cele 3 forme de instruire (masterat de cercetare, masterat de profesionalizare de zi și cu frecvență redusă) la specializările tradiționale: *Administrare publică, Management, Relații internaționale, Drept administrativ și constituțional, Management informațional în administrația publică*, și pentru prima dată - la specializarea *Anticorupție*.

Candidații au susținut la fiecare specializare câte trei probe de admitere: examen la disciplina de bază și teste pentru verificarea abilităților de comunicare în limbi străine și utilizarea calculatorului.

Din componența Comisiei de examinare au făcut parte reprezentanți ai corpului profesoral-didactic al Academiei și specialiști de înaltă calificare din alte instituții de învățământ superior.

Examenele de admitere din anul curent au demonstrat o pregătire înaltă a candidaților. Astfel, media generală de admitere pe Academie a fost de 8,46.

În rezultatul susținerii concursului, au fost înmatriculați la studii cu finanțare din buget: 30 persoane la masteratul de cercetare (studii de zi), 50 - la masteratul de profesionalizare (studii de zi) și 140 - la masteratul de profesionalizare (învățământ cu frecvență redusă).

Circa 85% dintre participanții la admitere au candidat la cota stabilită pentru autoritățile administrației publice centrale și locale, iar 15% - la concursul general.

Urmare a modificărilor, operate în Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04.07.08, s-a micșorat cu 14% numărul persoanelor *delegate* la studii de către autoritățile publice, acestea din urmă limitându-se doar la procedura de *recomandare* a personalului angajat.

Cu toate acestea, mai multe autorități publice au manifestat atitudine profesionistă și principală față de selectarea personalului delegat la studii. Astfel, în cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat a fost organizat concursul de selectare în câteva etape: inițial - inspectoratele raionale selectau can-

didații în baza unor anumitor criterii, apoi dosarele acestora erau înaintate Comisiei, organizate în cadrul Inspectoratului Principal pentru examinarea finală. În consecință, lista candidaților delegați la studii a fost destul de calitativă.

De o atitudine similară au dat dovadă *Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Casa Națională de Asigurări Sociale*.

Relații de colaborare permanentă și eficientă la același capitol sunt stabilite și cu majoritatea autorităților publice locale. Aceste relații nu se limitează doar la perioada de admitere, ci se mențin pe tot parcursul anului.

Respectiv, în anul acesta calitatea pregătirii candidaților-delegați la studii a fost de un nivel destul de înalt: 17% au avut media de licență mai înaltă de 9,0, iar 30% - mai înaltă de 8,0.

Procedura de admitere a evidențiat și unele momente

(Continuare în pag. 3)

AVIZ Admiterea - 2013

Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova continuă admiterea la studii superioare de masterat la toate specializările (studii prin contract, învățământ de zi și cu frecvență redusă)

Relații la tel.: 022 28-48-48; 0 22 28-48-71.

Serviciul electronic e-apostila lansat în Moldova

Evenimentul a avut loc în prezența Prim-ministrului, Iurie Leancă, ministrului justiției, Oleg Efrim și a directoarei Centrului de Guvernană Electronică, Stela Mocan. **Astfel, Republica Moldova este a 2-a țară din Europa și a 5-a din lume care pune în practică e-apostila. Până acum acest serviciu era disponibil on-line doar în Spania, Statele Unite ale Americii, Columbia și Noua Zeelandă.**

Premierul a declarat că e-apostila reprezintă un instrument modern în prevenirea corupției și face parte din prioritățile primelor 100 de zile de activitate a Guvernului. Iurie Leancă a precizat că noul mod de oferire a apostilei în regim

on-line va diminua din implicarea intermediarilor - notari și persoane cu procură - fapt care va îmbunătăți interacțiunea cetățenilor cu instituțiile statului, va schimba în bine atitudinea lor și va spori încrederea cetățenilor în viitorul țării noastre.

Șeful Guvernului a mai menționat că anual de serviciul apostilă beneficiază aproape 100 de mii de oameni, mulți dintre care locuiesc peste hotare. De acum încolo, apostilele vor fi obținute mai ușor, într-un timp mai scurt, la tarife mai joase și cu mai puține bariere birocratice.

La rândul său, ministrul Justiției, Oleg Efrim a menționat că lansarea e-apostilei, de rând

cu alte servicii electronice în domeniu, este parte a reformei justiției și se înscrie în șirul de acțiuni privind implementarea concepției e-justiție. Totodată, e-apostila sporește nivelul de transparență și eficiență în prestarea serviciilor publice, prin utilizarea pe larg a registrelor și documentelor electronice.

Stela Mocan, directoarea

Centrului de Guvernană Electronică a declarat că serviciile electronice sunt foarte solicitate în Republica Moldova, iar populația este pregătită pentru a le accesa activ. Astfel, după lansarea serviciului e-cazier juridic în septembrie 2012, în mai puțin de un an, 97% din solicitări sunt făcute on-line.

În context, Premierul a menționat importanța avansării în procesul de modernizare a serviciilor publice prin intermediul tehnologiilor informaționale, pentru a oferi servicii calitative și la prețuri rezonabile cetățenilor Republicii Moldova.

A fost semnat contractul de finanțare a construcției gazoductului Iași-Ungheni

Pe 8 august curent, a fost semnat contractul de grant în valoare de 7 milioane Euro, finanțat de Uniunea Europeană, dintre Autoritatea de Management a Programului Operațional Comun România-Moldova-Ucraina 2007-2013 și

Agenția Națională a Resurselor Minerale din România pentru construcția gazoductului Iași-Ungheni.

Republicii Moldova îi revin 3 milioane de euro pentru interconectarea rețelelor de gaze. Începutul lucrărilor este

preconizat pentru data de 27 august. La eveniment vor participa Prim-miniștrii Republicii Moldova și României - Iurie Leancă și Victor Ponta.

Finalizarea lucrărilor este planificată pentru sfârșitul anului 2013.

Noi planuri privind energia regenerabilă

Moldova își va asigura 20% din energia consumată prin

utilizarea surselor regenerabile, către anul 2020. Acesta este

obiectivul principal trasat de Ministerul Economiei în Proiectul Planului național de acțiune în domeniul energiei din surse regenerabile pentru anii 2013-2020 (PNAESR).

Planul național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile constituie un document-cheie al politicii Republicii Moldova pentru promovarea utilizării surselor regenerabile de energie în vederea

realizării principalelor obiective strategice de creștere a securității aprovizionării cu energie, a dezvoltării pe termen lung în condiții de protecție a mediului ambiant și reducerii schimbărilor climatice. Planul definește obiectivele sectoriale pentru a atinge 20% din energia consumată din sursele regenerabile (ESR) către anul 2020, stabilind acțiuni legislative, de reglementare și administrative necesare pentru realizarea acestor obiective.

Conform impactului estimat, implementarea PNAESR va genera investiții de minimum 250 milioane de euro doar pentru atingerea obiectivului 10% ESR-EE, locuri noi de muncă și un efect pozitiv asupra PIB. Dacă politicile asociate strategiei energetice și PNAESR vor determina nu numai licitarea a 400 MW ESR până în 2020, dar și dezvoltarea lor eficientă, investițiile vor depăși 600 milioane de euro.

Noi tehnologii pentru consolidarea serviciului public

În ultimii ani, Guvernul a lansat mai multe inițiative, al căror scop final este ca noile tehnologii să devină un instrument cotidian de lucru pentru funcționarii de toate nivelurile ale sistemului administrativ al țării. Astfel, prin proiecte precum SIA „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”, SIGEDIA sau viitorul portal pentru funcțiile vacante în domeniul serviciului public este transpus în viață Programul strategic de modernizare tehnologică a Guvernării.

Un scurt comentariu la această temă prezintă **Tamara GHEORGHIȚA, șefa Direcției reforma administrației publice centrale din cadrul Direcției generale coordonarea politicilor, a asistenței externe și reforma administrației publice centrale a Cămarilor de Stat.**

Dezvoltarea platformei tehnologice guvernamentale comune „M-Cloud” are ca scop îmbunătățirea calității managementului datelor, sporirea securității informației și eficientizarea serviciilor publi-

ce. Pentru realizarea acestor obiective, funcționarii publici vor utiliza tehnologii moderne de comunicare, iar sectorul public va funcționa în baza unei infrastructuri tehnologice comune, care va asigura sporirea eficienței și calității serviciilor publice. Drept dovadă aducem câteva exemple.

SIGEDIA, pentru un „Guvern fără hârtie”

În acest an, Cămarile de Stat a demarat, împreună cu opt ministere - Afacerilor Interne, Agriculturii și Industriei Alimentare, Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Economiei, Educației, Finanțelor, Justiției și cel al Muncii, Protecției Sociale și Familiei - pilotarea Sistemului de

Gestiune a Documentelor și Înregistrărilor Autorităților APC (SIGEDIA). Inițiativa, cunoscută ca proiectul „Guvern fără hârtie”, este rezultatul unei propuneri de politici publice elaborată în 2011 de Cămarile de Stat. Scopul ei a fost să identifice și să implementeze un sistem eficient și eficient de circulație a documentelor în Guvern, care să simplifice și, totodată, să accelereze procesul decizional. Se așteaptă că, până la sfârșitul lui 2013, SIGEDIA să funcționeze în toate autoritățile administrației publice centrale.

Pe lângă economia de timp și bani, se mizează pe sporirea gradului de transparență și pe

o comunicare mai eficientă între funcționarii publici, dar și între instituțiile statului. Tocmai de aceea, toți cei care activează în administrația publică a țării sunt îndemnați să manifeste deschidere față de această inițiativă inovatoare, care va contribui la modernizarea serviciului public, prin faptul că va permite organizarea, accesul, controlul și publicarea documentelor și informațiilor autorităților publice centrale într-un mod rapid, ușor și precis. Menționăm, că inițial, circuitul electronic al documentelor oficiale va funcționa în paralel cu cel tradițional, pe suport de

(Continuare în pag. 5)

Rezultatele Admiterii - 2013

(Sfârșit. Început în pag. 1)

organizatorice, optimizarea cărora vor îmbunătăți și eficientiza procesul de admitere în cadrul Academiei, inclusiv lansarea campaniei de selectare a candidaților de către autoritățile publice ar trebui să înceapă în lunile martie-aprilie, Academia fiind disponibilă să acorde autorităților publice servicii de consultanță, asistență metodică etc.

Totodată ar fi binevenită implicarea în cadrul acestor campanii a masteranzilor, mai ales a celor de la secția cu frecvență redusă.

În contextul celor menționate, se impune necesitatea organizării în cadrul Academiei de Administrare Publică a

discuțiilor în problemele pregătirii personalului din serviciul public cu participarea reprezentanților Parlamentului,

Președinției, Guvernului, autorităților publice etc., fapt ce va contribui, inclusiv, la optimizarea procesului de selectare a celor mai buni candidați pentru studii de masterat.

Folosindu-ne de această ocazie, felicităm proaspeții înmatriculați la studii la Academia, dorindu-le succese și reamintindu-le că anul de studii 2013-2014 va fi inaugurat pe 16 septembrie 2013.

Andrei GROZA,
secretarul Comisiei
de admitere
doctor, conferențiar
universitar

Opinii despre Academie ale noilor înmatriculați

Denis VALAC,
specializarea „Management”

Am absolvit Academia de Studii Economice din Moldova și activez în cadrul Ministerului Finanțelor în calitate de consultant superior în domeniul financiar-bancar. Dar pentru a mă afirma multilateral în cadrul unei autorități publice centrale, am înțeles, că sunt necesare cunoștințe temeinice în domeniul științei administrației. Și este rezonabil, ca totul să faci la timp,

ca să pui bazele pentru o carieră profesionistă de nivel. Și acest deziderat poate fi realizat doar în cadrul Academiei de Administrare Publică, o instituție de prestigiu în sistemul de învățământ superior din republică, considerată, pe bună dreptate, Centrul național de pregătire a cadrelor de înalt profesionalism pentru sistemul public al țării. Examenele de admitere m-au convins încă o dată de justetea alegerii mele, că cele auzite despre Academie și corpul profesoral-didactic de aici, s-au confirmat pe deplin.

Acum aștept cu nerăbdare începutul studiilor, să fac cunoștință cu colegii de grupă și, principalul, să beneficiaz de oportunitățile vaste, pe care le oferă Academia, pentru cariera de mai departe.

organizații pe plan intern și extern, fiindcă procurăm tehnică militară străină, prioritar din Statele Unite ale Americii și trebuie să ai abilități ca să orientezi bine pe această piață specifică.

De aceea, pentru a face față cerințelor sunt necesare cunoștințe în domeniul administrației publice, în cazul meu sub aspectul relațiilor internaționale.

Și am depus actele la Academia de Administrare Publică, unica instituție de învățământ superior din țară unde poți acumula acel bagaj serios de cunoștințe în domeniul științei administrației, care îți deschide mari posibilități de a te afirma plenar în profesie pentru a avansa în carieră și a deveni un funcționar de rang înalt în cadrul Ministerului Apărării.

Dina CHILARI,
specializarea „Management”

licență în domeniul finanțelor, pe care am obținut-o la Academia de Studii Economice, după acele cursuri, m-am convins încă o dată, despre necesitatea studiilor de masterat la Academia de Administrare Publică pentru a deveni un profesionist înzestrat și un funcționar public la nivelul cerințelor zilei de azi.

Aceste cunoștințe sunt necesare îndeosebi pentru funcționarii din domeniul finanțelor publice, care sunt baza dezvoltării oricărei comune sau raion. Cu atât mai mult, în contextul descentralizării finanțelor publice, care trebuie gestionate foarte minuțios pentru a asigura raportul rezonabil acumulări-cheltuieli. Am venit să fac studii la Academia de Administrare Publică fiindcă doresc să mă pregătesc bine pentru a contribui pe măsura la dezvoltarea și prosperarea raionului meu de baștină, a localităților din teritoriu.

Am pășit prima dată pragul Academiei de Administrare Publică anul acesta, în iunie, când am participat la cursuri de instruire în domeniul finanțelor, ca specialist în Direcția generală finanțe a Consiliului raional Ocnița, fiind de aici de baștină, din satul Bârnova. Primele impresii au fost dintre cele mai bune, așa cum am aflat despre Academie de la colegi, care au fost mai înainte pe aici. Îndeosebi, profesorii, care sunt adevărați îndrumători în lumea științei. Și având deja

Adriana CATRUC,
specializarea „Managementul informațional în administrația publică”

Sunt de baștină din orașul Soroca și fiind studentă la Universitatea de Stat din Moldova, pe care am absolvit-o anul acesta, am auzit de la prieteni și cunoșcuți, care au făcut cursuri și studii la Academia de Administrare Pu-

blică, aprecieri deosebite despre această instituție și am hotărât să fac aici masteratul. De ce am luat această decizie? Nu doar cele auzite despre Academie, dar scopul meu este dea mă încadra în administrația publică, un serviciu care te apropie de oameni, tu fiind intermediarul dintre cetățeni și organele statului. O spun asta, fiindcă m-am informat câte ceva, la general, desigur, despre administrația publică. Este ceva pe placul meu și, după absolvirea Academiei, îmi doresc să fiu angajată sau la primăria orașului Soroca, sau în Consiliul raional și pentru aceasta îmi voi depune toate eforturile pentru a face studii de calitate la Academie.

Vitalie ROHAC,
specializarea „Relații internaționale”

De baștină sunt din satul Pe-

linia, Drochia. Mi-am dorit o carieră militară, și după absolvirea liceului din sat, în perioada anilor 1998-2002, am făcut studii la Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” din Sibiu, România. Am activat apoi în diferite unități militare al Ministerului Apărării al Republicii Moldova, iar din 2009 sunt angajat ca specialist în direcția achiziții a Departamentului dotări al ministerului. Acest serviciu implică relații cu diverse

Andrian MIGALCO,
specializarea „Anticorupție”

Anul acesta am absolvit Institutul Relații Internaționale din Moldova, dar părerea mea este că cele mai bune perspective ți le poate oferi doar Academia de Administrare Publică.

O spun asta, fiindcă am deja studii superioare și pot face unele comparații. Nivelul de studii aici este, într-adevăr unul de nivel european. M-am convins de aceasta și în timpul examenelor de admitere. Profesorii de aici au calități deosebite, prin comportamentul lor binevoitor parca te încurajează să fii mai sigur de forțele tale.

Cu toate că nu am reușit să trec la buget, m-am înscris la studii prin contract, fiindcă îmi doresc foarte mult să fac aici masteratul, care îmi va deschide mari posibilități pe calea afirmării profesionale de mai departe.

Noi tehnologii pentru consolidarea serviciului public

(Sfârșit. Început în pag. 3)

hârtie. Ulterior, fluxul de documente va fi preponderent în mod electronic.

SIA „Registru” funcțiilor

publice și al funcționarilor publici”, pe ultima sută de metri

Dacă vom spune că Sistemul Informațional Automatizat „Registru funcțiilor publice și al funcționarilor publici” (SIA „Registru”) este unul dintre proiectele cele mai de anvergură în contextul reformei administrației publice centrale, nu vom greși. În prezent, acesta se află pe ultima sută de metri, proiectul - care a demarat în august 2011 - ajungând astăzi la etapa de implementare operațională. Până la aceasta au fost însă circa doi ani de muncă, zeci de ședințe și de consultări, zeci de testări și de instruirii pentru funcționarii publici care vor introduce informația în sistem.

SIA „Registru” a fost dezvoltat de Compania „TeamNet International” (România), sub supravegherea responsabililor de proiect de la Cancelaria de Stat - consultanții Direcției reforma administrației publice centrale. Sistemul este destinat pentru colectarea, stocarea, actualizarea și analiza datelor despre funcțiile publice/posturile și personalul din autoritățile ad-

ministrației publice centrale și locale în scopul asigurării unui management eficient al personalului în autoritățile publice. În termeni practici, acesta va reprezenta o bază de date co-

mună la care vor avea acces autoritățile publice. Existența SIA „Registru” va permite stocarea la nivel centralizat a informației despre funcțiile publice vacante, concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice vacante, statele de personal existente în autoritățile publice, precum și informații relevante despre funcționarii publici angajați în serviciul public - studiile făcute, pregătirea profesională, cursurile de dezvoltare profesională pe care le-au urmat, sancțiunile disciplinare ce le-au fost aplicate sau stimulările acordate. Astfel va fi asigurată transparența serviciului public național.

Testarea practică a funcționalității sistemului a fost susținută de către trei autorități publice-pilot care, de la începutul anului curent, au participat activ la introducerea datelor în sistem. Astfel, o contribuție esențială la procesul de testare a venit din partea Ministerului Justiției și din cea a Ministerului Economiei - autorități implicate și în procesul de pilotare a sistemului, lor alăturându-se și Ministerul Tineretului și Sportului care, deși a început mai târziu

să introducă datele în sistem, a reușit să obțină rezultate bune. Ministerului Justiției a introdus deja în SIA „Registru” toată informația necesară, în măsura în care o permite la moment, sistemul, iar responsabilii de acolo spun că nu a fost foarte greu să însușească programul - contează să existe dorință și voință - și că SIA „Registru” va fi un instrument indispensabil pentru managerii de resurse umane din serviciul public.

Și responsabilii pentru resurse umane de la Ministerul Economiei cred că SIA „Registru” va contribui la modernizarea activității lor, fiind un instrument extrem de util. Deocamdată, toate datele sunt dublate și pe suport de hârtie, dar, cu certitudine, în scurt timp autoritățile publice vor lucra tot mai mult în format electronic.

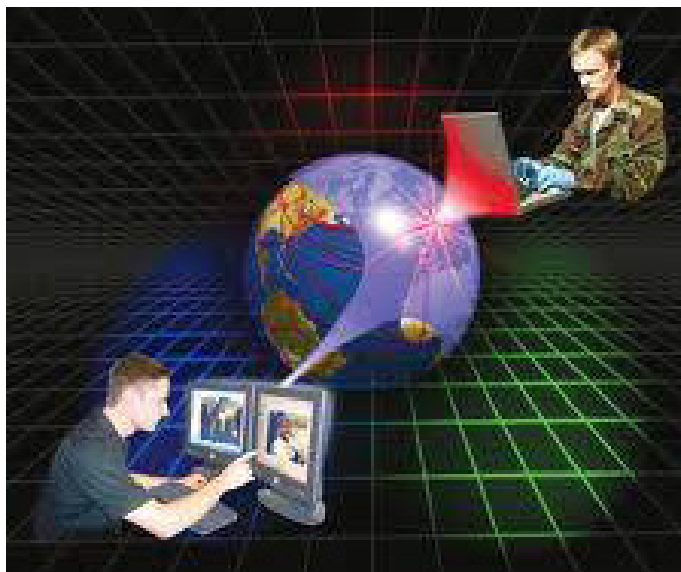
O platformă unică pentru viitorii funcționari publici

Viitorul portal pentru funcțiile publice vacante, care deocamdată se află în proces de elaborare, de asemenea, este o încercare de a implica tehnologiile informației și comunicației în managementul resurselor

această necesitate în cadrul multiplelor târguri ale locurilor de muncă, la care Cancelaria de Stat a participat și a promovat cu succes ideea de angajare a tinerilor în serviciul public. Tocmai acești tineri, precum și alți candidați, dorința lor de a veni în administrația publică, dar mai ales faptul că ei nu au la dispoziție un instrument facil de informare cu referire la funcțiile vacante din autoritățile publice ne-au convins că necesitatea unui asemenea portal este una stringentă.

Odată cu lansarea lui - și depunem eforturi ca să fie implementat până la sfârșitul acestui an - aspiranții la funcția publică nu vor mai trebui să navigheze pe toate paginile web ale autorităților publice pentru a vedea care sunt funcțiile și posturile scoase la concurs. Va fi suficient să acceseze o singură pagină electronică pentru a obține un tablou unic și generalizat al funcțiilor publice vacante.

Va fi un pas în plus spre atragerea tinerilor în serviciul public al țării, dar și spre transparentizarea continuă a acestuia. Iar transparența, să nu uităm, este unul dintre principiile

umane din serviciul public. Și ea a venit ca o reacție la cerințele societății. Am identificat

fundamentale ale reformei administrației publice centrale din Republica Moldova.

Institutul de Dezvoltare Urbană – susținător activ al APC și APL

Veaceslav BULAT, doctorand la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, formator al cursului de instruire privind teoria și practica de atragere a investițiilor și implementare a proiectelor cu finanțare externă, consilier al municipiului Chișinău, este fondatorul și directorul Institutului de Dezvoltare Urbană, prestator de servicii de consultanță pentru autoritățile publice centrale și locale. Despre activitatea Institutului - în interviul ce urmează.

CORESPONDENTUL: Care este misiunea și domeniile de activitate ale Institutului de Dezvoltare Urbană?

Veaceslav BULAT: Institutul de Dezvoltare Urbană (IDU) este o asociație obștească, creată în anul 2003, scopul fiind mobilizarea eforturilor consultanților profesioniști în vederea implementării metodelor moderne ale urbanismului și amenajării teritoriului localităților urbane și rurale.

Activitatea IDU este axată pe trei paliere. Pentru autoritățile publice centrale IDU acordă asistență în elaborarea și expertizarea documentelor de politici, proiectelor de acte legislative și normative și implementarea strategiilor, programelor și proiectelor de dezvoltare în domeniul urbanismului, locuirii și managementului urban. În acest sens acoperim două componente: analiză, cercetare și expertiză, pe de o parte, și asistență în implementare, pe de altă parte.

La nivel local, experții Institutului acordă asistență autorităților publice locale, de asemenea, pe două componente. Prima componentă este planificarea. Pe această direcție asistăm comunitățile beneficiare în elaborarea strategiilor și pro-

gramelor de dezvoltare și a planurilor urbanistice generale. Pe componenta a doua susținem comunitățile în identificarea, elaborarea și implementarea proiectelor investiționale.

Al treilea palier de activitate al IDU este dedicat asistenței pentru sectorul privat. Pe această direcție oferim servicii de elaborare a planurilor de afaceri, studiilor de fezabilitate, stabilirea de relații de parteneriat public privat, implementarea de proiecte investiționale. Pe toate trei paliere avem activități permanente, experiență și anume succese.

COR.: Ați putea să ne dați unele exemple?

V.B.: Da, desigur. Referitor la conlucrarea noastră cu autoritățile publice centrale, aș vrea să menționez că avem o bună cooperare cu Cancelaria de Stat, cu Ministerul Economiei, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor etc. Suntem printre autorii Strategiei Naționale de Descentralizare pe componenta descentralizarea proprietății publice. Anul trecut am elaborat un studiu situațional a pieței forței de muncă în mediul rural și am cartografiat serviciile sociale prestate la nivel local. În prezent, cu susținerea GIZ Moldova suntem în proces de elaborare a procedurilor de transfer a bunurilor mobile și imobile formate în urma implementării proiectelor finanțate din Fondul Național de Dezvoltare Regională și alte surse. Am acordat asistență Serviciului situații excepționale în elaborarea planurilor locale de prevenire a dezastrelor și atragerea de resurse financiare pe proiecte investiționale.

COR.: Ați menționat problema descentralizării proprietății publice. În prezent această problemă este una de actualitate majoră. Incertitudinea în delimitarea proprietății statului și a comunităților locale condiționează conflicte și administrare ineficientă a patrimoniului public. Cum ați fost implicat în soluționarea acestei probleme și care sunt rezultatele activităților de asistență?

V.B.: Este adevărat, studiile elaborate în ultimii ani atestă că în domeniul gestionării patrimoniului public există numeroase probleme și impedimente care periclitează buna administrare a patrimoniului public. Delimitarea parțială și incertitudinea regimului juridic al proprietății de stat și proprietății locale, inclusiv al bunurilor din domeniul public și din domeniul privat atât al statului, cât și al autorităților locale, reglementarea insuficientă a raporturilor patrimoniale dintre stat și alți subiecți de drept; gestionarea ineficientă a patrimoniului, condiționată de incertitudinea dreptului de proprietate asupra infrastructurii sunt principalele probleme în acest domeniu.

Cu susținerea Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată al PNUD Moldova am reușit împreună cu specialiștii Agenției Proprietății Publice, Ministerul Economiei să realizăm o analiză comprehensivă a cadrului procedural actual de delimitare și gestionare a proprietății de stat și a autorităților locale. În urma analizei au fost identificate impedimentele de ordin legal care condiționează o gestionare deficientă a patri-

moniului public. Pentru soluționarea problemelor în acest domeniu a fost elaborat un proiect de lege privind proprietatea publică și un proiect de Hotărâre de Guvern privind inventarierea, înregistrarea și evidența proprietății publice.

Un alt proiect de lege a vizat modificarea Codului funciar și a altor acte normative relevante domeniului. Documentele elaborate conțin instrumente juridice de delimitare a bunurilor din domeniul public și privat al statului și al autorităților locale, precum și a competențelor de administrare a proprietății. Actul normativ include procedurile de transfer a proprietăților din domeniul public în domeniul privat atât la nivelul statului, cât și al administrației publice locale. Pentru Ministerul Economiei a fost elaborat Planul de acțiuni privind realizarea descentralizării patrimoniale care cuprinde obiectivele și activitățile concrete necesar de realizat pentru consolidarea formelor de management a proprietății și creșterii capacității privind administrarea proprietăților.

COR.: Ați remarcat o bună cooperare cu autoritățile centrale. Să înțelegem că și cooperarea cu autoritățile publice locale este la fel de bogată? Ce activități și proiecte ați realizat cu autoritățile publice locale?

V.B.: Experiența noastră de conlucrare cu autoritățile publice locale are deja 10 ani. În această perioadă am reușit să realizăm mai multe proiecte. Printre cele mai însemnate aș putea menționa: acordarea

(Continuare în pag. 7)

Institutul de Dezvoltare Urbană – susținător activ al APC și APL

(Sfârșit. Început în pag. 6)

asistenței autorităților publice locale din peste 20 orașe și sate pentru a elabora/actualiza Strategiile de dezvoltare socio-economică. După realizarea strategiilor, în fiecare localitate au fost implementate proiecte de dezvoltare comunitară în valoare de 15-30 mii dolari pentru reparații în grădinițe, școli, iluminat public, terenuri de joacă pentru copii, stadioane.

Voi remarca și alte particularități și beneficii ale proiectelor. În or. Telenești, de exemplu, în baza unui proiect de 30 mii de lei a fost elaborat un proiect tehnic de dezvoltare a sistemului de canalizare în oraș și suburbie, care ulterior a obținut o finanțare de la Fondul de Dezvoltare Regională de circa 30 milioane de lei.

În anul 2011 am realizat un studiu de cartografiere a serviciilor prestate în patru raioane: Nisporeni, Telenești, Sângerei și Cantemir, în domeniul angajării în câmpul muncii, protecției sociale și antreprenoriat. Urmare a studiului realizat în aceste raioane, a fost lansate cu titlu de proiecte-pilot Birourile Comune de Informații și Servicii, care activează cu succes. În anii 2010-2011 am acordat asistență pentru mai mult de 60 localități din 10 raioane în consolidarea capacităților lor de a planifica și gestiona eficient bugetul. În acest proiect comunitățile beneficiare au fost asistate în elaborarea Planurilor de dezvoltare instituțională, iar cu suportul PNUD, din aceste planuri au fost selectate și finanțate proiecte de dotare cu echipament și mobilier a primăriilor sau consiliilor raionale. Tot atunci, au fost realizate proiecte de creare a paginilor web sau de prestare a serviciilor pe principii de Ghișeu Unic.

De mare importanță au fost proiectele noastre în programul de transparență și strategii anti-

corupție când am asistat orașele Șoldănești, Rezina și Drochia și Consiliile raionale Telenești și Căușeni în elaborarea strategiei lor de prevenire și combatere a corupției la nivel local.

COR.: La Academia de Administrare Publică faceți studii de doctorat și teza Dvs. vizează cercetarea impactului cooperării intercomunitare (CIC) asupra prestării serviciilor

lor publice. Ce este CIC și care este specificul și avantajele acestei forme de cooperare la nivel local?

V.B.: În cea mai simplă definiție, cooperarea intercomunitară este formă de activitate în comun a două sau mai multe unități administrativ-teritoriale vecine sau care sunt apropiate, prin care se activează în comun pentru a realiza unele atribuții care le sunt stabilite conform legii, cu avantaje reciproc avantajoase.

Specificul CIC se manifestă prin faptul că: (1) există două sau mai multe comunități vecine, care conlucrează împreună; (2) cooperarea are la bază un acord, prin care este stabilit domeniul, forma, scopul și beneficiile, rezultatele ce vor fi obținute; (3) prin cooperare comunitățile reușesc să realizeze beneficii mutuale pe care nu le-ar putea realiza dacă ar lucra individual; (4) cooperarea are un cost care este partajat între parteneri, care vin cu contribuții în resurse financiare, umane, materiale; (5) cooperarea este un

rezultat al unei decizii benevole.

Experiența europeană atestă că cooperarea intercomunală se poate realiza în multiple domenii de responsabilitate a autorităților publice locale, fiind utilizată în calitate de formă alternativă de furnizare a serviciilor publice locale care are drept scop asigurarea eficienței economice și sociale a acestor

ra. În opinia mea, cooperarea intercomunitară în Moldova nu este doar posibilă dar este mai degrabă o necesitate.

Fragmentarea teritorial-administrativă excesivă care are cote îngrijorătoare (898 administrații locale din care peste 27% sub 1500 locuitori), cheltuielile administrative mari (în medie peste 40% din veniturile proprii), existența unui număr minim de servicii publice la nivel local, care sunt scumpe și de calitate nesatisfăcătoare, insuficiența fondurilor aflate la dispoziibilitatea administrației locale, respectiv, autonomia financiară redusă, lipsa personalului specializat capabil să atragă finanțări externe, corelat cu oportunitățile limitate de atragere a investițiilor, coeziunea teritorială și socială limitată sunt multiplele argumente pentru preluarea bunelor practici europene în domeniul cooperării intercomunale și aplicarea lor în Republica Moldova. Deși minimă, dar o anumită experiență există în acest domeniu și în Republica Moldova.

Recent, orașul Telenești și șase comunități rurale din raioanele Telenești (Inești, Verejeni, Ratuș, Mindrești, Banești) și Sângerei (Prepețița) au semnat primul Acord de Cooperare Intercomunitară din Moldova. Elaborarea studiului de fezabilitate pentru crearea serviciului intercomunitar de salubritate și acordarea asistenței în lansarea acestui serviciu au fost activități realizate de experții Institutului nostru.

Pe principii de cooperare intercomunitară funcționează filiala școlii de arte „Maria Bieșu” din s. Feștești, r. Ștefan Vodă. În anii 2009-2010, grație asistenței oferite de experții IDU, în satul Feștești a fost implementat un proiect cu finanțare de la Uniunea Europeană prin care a fost reparat capitalul Căminul Cultural din localitate, colectivele artistice au fost dotate cu costume, instrumente muzicale și echipament tehnic și a fost consolidată capacitatea școlii de arte care în prezent este frecventată de copiii și tinerii din sat și alte două localități din vecinătate.

Un alt proiect social realizat în această localitate este renovarea și reamenajarea curții primăriei pentru confortul cetățenilor, dar în primul rând a persoanelor cu diverse dizabilități.

Știința proiectelor, cum aș numi-o eu, este una de mare însemnătate, fiindcă a ști să aplici un proiect și apoi să-l implementezi îți oferă mari posibilități de a progresa. Acest lucru eu mă strădui să-l promovez în cadrul cursului privind teoria și practica de atragere a investițiilor și implementare a proiectelor cu finanțare externă, pe care-l țin la Academia de Administrare Publică, tematica căruia se axează pe noi oportunități APC și APL pentru dezvoltarea durabilă a lor și a țării în ansamblu.

**Interviu realizat de
Ion AXENTI**

Eficiența energetică – prerogativa Convenției primarilor europeni

După adoptarea în 2008 a pachetului legislativ al Uniunii Europene, Comisia Europeană a lansat Convenția primarilor europeni pentru a susține și sprijini eforturile depuse de autoritățile locale în punerea în aplicare a politicilor privind energia durabilă. Având în vedere caracteristicile sale unice - singura mișcare de acest tip

activitățile privind creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie în teritoriile lor.

Primari din întreaga Europă se adună o dată pe an în Parlamentul European de la Bruxelles pentru a semna Convenția ce reafirmă angajamentele lor față de inițiativele primarilor.

implementarea proiectelor de aplicare a resurselor energetice regenerabile. Participarea la lucrările Convenției a peste 200 de primari din localitățile urbane și rurale ale Europei înseamnă o diseminare de amploare a celor mai avansate experiențe de lucru în domeniu, care te ajută nespuse de mult în activitatea practică de acasă. Discursurile participanților la Convenție te încurajează să fii mereu în căutare, să implementezi noi proiecte cu impact de micșorare a cheltuielilor pentru resurse energetice. Practicile prezentate pot fi implementate și în localitățile din Moldova, trebuie numai voință și perseverență din partea autorităților locale. Fiindcă, din cele prezentate am sesizat o adevărată autoritate și autonomie locală a administrațiilor publice locale din țările europene, pe care ne-o dorim și noi, în Moldova.

Într-o atmosferă solemnă am semnat împreună cu colegii noștri din întreaga Europă Convenția Primarilor pentru eficiența energetică.

Impresiile de la această întrunire a primarilor europeni sunt, desigur, dintre cele mai frumoase, și ne dorim și noi asemenea condiții de activitate, pe care am putea să le avem ca rezultat al reformei de descentralizare, dar care, cu părere de rău, durează cam mult în Republica Moldova și mai avem de așteptat până când APL-urile de la noi vor putea stabili parteneriate cu colegi europeni și cu alte organizații de profil europene, fiind autonome în luarea deciziilor și gestionarea finanțelor locale, la stabilirea priorităților de dezvoltare în vederea economisirii consumului de resurse energetice și utilizarea tot mai pe larg a celor regenerabile, inclusiv cele bazate pe biomasă. De aceea și ne pronunțăm pentru o colaborare

activă în cadrul Convenției cu scopul de a obține profituri sociale și de mediu în administrarea eficientă a resurselor energetice.

Revenit acasă, dl primar Nicolae Tudoreanu a stabilit o prioritate a sa elaborarea Strategiei de mediu a localității în colaborare cu compania „Business Consulting”, folosind în mod constructiv și creator ideile și practicile de lucru, cu care s-a familiarizat în cadrul Convenției primarilor europeni. Dar e de menționat faptul, că deja sunt realizate acțiuni privind utilizarea resurselor regenerabile. De 3 ani La Feștelița se produce biobrichet din paie și alte deșeuri agricole, fiind o alternativă reală pentru gazele naturale importate și ca preț și din punct de vedere al protecției mediului ambiant la obținerea agentului termic.

Un proiect concret, în această ordine de idei, este și montarea la grădinița de copii din sat în timpul apropiat a unei instalații de termoficare pe bază de paleți, adică a biomasei.

Nota redacției. Convenția primarilor europeni este o organizație specifică europeană care implică autoritățile locale și regionale, antrenate în mod voluntar, în activități sociale privind creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie în teritoriile lor în scopul protecției mediului ambiant.

Până în prezent, Convenția primarilor europeni a fost semnată de reprezentanții a circa 5.000 de orașe europene și regiuni, cu un număr total de 167,000,000 de cetățeni. Un obiectiv major al Convenției este de a reduce în cadrul Uniunii Europene a emisiilor de CO₂ cu 20% până în anul 2020.

care mobilizează actori locali și regionali în jurul îndeplinirii obiectivelor UE – Convenția primarilor a fost descrisă de instituțiile europene ca fiind un model excepțional de guvernare pe mai multe niveluri.

Pentru a traduce angajamentul lor politic în măsuri și proiecte concrete, semnatarii Convenției se angajează, în special, să elaboreze anual planuri privind eficientizarea energiei și utilizarea energiei regenerabile, în care să fie descrise acțiunile-cheie pe care aceștia planifică să le implementeze.

Dincolo de economiile de energie, rezultatele acțiunilor semnatarilor sunt multiple: crearea de locuri de muncă calificate și stabile care nu depind de localizare; un mediu înconjurător și o calitate a vieții mai sănătoase; competitivitate economică crescută și independență energetică mai mare. De aici - implicarea autorităților locale și regionale în

Anul acesta printre semnatarii Convenției primarilor europeni au fost și primarii din Republica Moldova: Nicolae Tudoreanu, satul Feștelița, Ștefan-Vodă, Mihail Cheibaș, Anenii-Noi, Vitalie Colun, Orhei.

Pentru Nicolae Tudoreanu participarea la ședința recentă a Convenției pentru eficiența energetică a primarilor europeni a fost oportunitate aparte, așteptată de mult, pentru extinderea noilor relații în spațiul european în scopul realizării de noi proiecte investiționale pentru dezvoltarea și renovarea de mai departe a comunei Feștelița.

„Am rămas impresionat de nivelul de organizare și simplitatea cu care se permite accesul în parlamentul european, mărturisește primarul de Feștelița. Au fost prezentate rapoarte ce au reflectat practici bogate și idei novatoare privind activitățile de eficientizare energetică și

Micuța Daniela merită o familie sănătoasă

Micuța Daniela a apărut pe lume, se pare, din întâmplare. Nici n-a fost dorită, nici de dragoste de mamă n-a mai avut parte. Oricine din satul Petreni, raionul Drochia, îți poate povesti istoria ei nefericită, necazurile prin care i-a fost dat să treacă chiar de când a văzut lumina zilei.

Primarul de Petreni, Valeriu Tizu:

„Este vorba de familia Simacovschi, o familie cam certată cu bunul simț. Nu o dată am încercam să stăm de vorbă cu ei, să-i aducem pe calea cea dreaptă, dar degeaba, paharul era și este la ei pe prim plan. Și iată, acum trei ani, fiica lor, Tatiana, aduce pe lume acest bujor de copilă, Daniela, cum au botezat-o, dar din păcate, nici acest eveniment, așteptat de alte familii dornice de copii, ani de zile, n-a adus schimbarea dorită. Nu aveau grijă de fetiță, ea fiind lăsată în voia soartei. Dar nu puteam noi să tolerăm o asemenea situație și am luat toate măsurile de a proteja micuța și a-i asigura un viitor, pe care-l merită. De ea s-a ocupat nemijlocit asistenta socială de la primăria noastră, Viorica Țurcanu.”

„Ne-am consultat cu specialiștii de la Direcția de asistență socială și protecție a familiei a Consiliului raional Drochia, povestește dna V.Țurcanu. Și a fost luată decizia de a le amplasa pe mama cu fetița ei la Centrul maternal „Ariadna” din Drochia, sperând că măcar acolo îi va veni mințile la cap și v-a reveni la o viață normală. Măcar în numele fetiței și a viitorului ei. Dar n-a fost să fie. Nu s-a mai pătruns de responsabilitatea ei de mamă, n-a folosit această, poate, unică șansă de a se reabilita. Nu respecta regimul de la această instituție, dispărea, lăsând fetița fără supraveghere, de care aveau grijă alte femei de acolo. Desigur, că o asemenea situație nu putea continua la nesfârșit, în cazul mamei fetiței fiind intentat un dosar penal, conform legislației în vigoare. A fost lipsită de drepturile de

părinte, a primit câțiva ani de închisoare, după merit. Desigur, că fetița nu mai putea să rămână la Centrul maternal „Ariadna” din Drochia și a fost transferată la Centrul de plasament din Bălți, unde a stat 7 luni. De acolo a fost preluată de o familie de gospodari din satul Țarigrad, raionul Drochia, fiind înregistrați în calitate de tutelari ai fetiței. Intențiile acestei familii este de a o înfia pe Daniela și acum suntem în procesul de pregătire a documentelor conform legislației în vigoare”.

În fotografie: Valeriu Tizu, primar de Petreni, Drochia, și Veronica Țurcanu, asistentă socială, primăria Petreni

Am aflat despre această cutremurătoare istorie a fetiței, istorie cu un sfârșit fericit, la cursurile din cadrul proiectului „Protecția copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți”, implementat cu suportul financiar al Comisiei Europene, Ministerului Muncii și Politicilor Sociale al Italiei, Agenției Cehe pentru Dezvoltare și Fundației Cehe „Caritas” și în parteneriat cu Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova și Universitatea de Stat din Moldova.

„Sunt foarte necesare și oportune aceste cursuri, este de părere primarul de Petreni, Valeriu Tizu. Desigur, că avem deja o anumită experiență în domeniul asistenței sociale, dar la aceste cursuri sunt sistematizate cele mai bune practici, naționale și internaționale. Iar noi avem posibilitatea să ne împăr-

tășim experiența cu colegii din alte primării și raioane. Prezintă un deosebit interes pentru noi și **Suportul de curs „Protecția copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți”, elaborat de specialiștii și experții Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și adresat autorităților tutelare și specialiștilor din domeniul protecției copilului, pentru identificarea, evaluarea, asistența, referirea, monitorizarea și evidența copiilor aflați în situație**

de risc. Va fi un ghid pentru activitatea noastră cotidiană în domeniul respectiv”.

De aceeași părere este și asistenta socială de la primăria Petreni, dna Veronica Țurcanu.

„Suntem instruiți, mai ales, în privința monitorizării situației, luării la evidență a fiecărui copil aflat în situație de risc, cum să protejăm mai bine copiii, cum să preîntâmpinăm cazurile nedorite. Noi, de pildă, permanent vizităm aceste familii din satul nostru, că aven peste 30 de copii în această situație, care sunt în grija bunelor, sau al unui părinte. Mergem împreună cu asistentele de la Oficiul medicilor de familie, cu sectorul, că sunt și situații de conflict, chiar și cu primarul, pentru a lua măsurile convenite. Astfel, copiii aflați în situație de risc, dar și cei din familiile vulnerabile sunt permanent în atenția noastră. Ne străduim să acordăm ajutorul social necesar, să

le asigurăm cu produse alimentare, acordate de unele Fonduri de caritate, să organizăm odihna lor pe timpul vacanței de vară, să-i bucurăm cu ceva bun în zilele de sărbători.

O problemă ne deranjează pe noi și care este cam greu de soluționat. Este vorba de tutela documentată. Adică, părinții care pleacă peste hotare să înregistreze la notar documentul de tutelă pentru bunele sau rușele apropiate, în grija cărora lasă copii. Și îi atenționăm pe toți ca, atunci când vin părinții de peste hotare, să se adreseze la noi pentru perfectarea la notar a acestor documente. Avem numai un caz bun în această privință, Este vorba de Veronica Grișca din satul Popeștii-Noi, din subordinea primăriei noastre, care a perfectat documente de tutelă pentru feciorul Valeriu pe numele mamei sale, Mariana Grișca. Dar lucrăm mai departe în această privință.

Noi și mai înainte făceam dări de seamă pe care le prezentăm la Direcția raională de asistență socială, ne consultăm într-o problemă sau alta. În cadrul cursurilor suntem instruiți privind crearea bazei locale de date referitor la copii aflați în situație de risc, care apoi se acumulează într-un Registru la nivel național. Astfel, că fiecare copil este luat la evidență strictă. Și asta este un mare plus în protecția copiilor. Un alt aspect important, expus și de colegii noștri, constă în faptul că cel mai bine este de prevenit cazurile nedorite, abuzurile asupra copiilor, chiar și exploatarea lor, cum se întâmplă uneori și la noi și peste hotare. Și considerăm că aceste cursuri ne vor fi de mare folos pentru a întări și mai mult activitatea de protecție a copiilor”.

Reamintim, că aceste cursuri sunt organizate timp de trei luni la Academia de Administrare Publică, în cadrul cărora sunt instruiți funcționarii publici din domeniul respectiv din toate primăriile și direcțiile de asistență socială din republică.

Vlad IONAȘCU

Descoperire importantă în România

O așezare umană veche de peste 5.200 de ani, cu numeroase obiecte din ceramică, silix și piatră, a fost descoperită de specialiștii Muzeului Bârlad în vecinătatea localității vasluiene Frunțișeni, materialul arheologic urmând a fi restaurat și expus publicului.

Potrivit specialiștilor Muzeului „Vasile Pârvan”, Bârlad, situl arheologic descoperit lângă localitatea Frunțișeni se întinde pe o suprafață de aproximativ 1,5 hectare și cuprinde două locuințe construite în epoca eneoliticului, în urmă cu peste 5.200 de ani. Găsite în urma săpăturilor făcute la o adâncime de până la un metru, obiectele folosite de locuitorii

acelor vremuri reprezintă un inventar foarte bogat pentru arheologi, mai ales ținând cont de vechimea sitului.

„Considerăm că este o descoperire foarte importantă, cu inventar bogat de obiecte din acea perioadă, care ne ajută să înțelegem mai bine modul de viață a celor care au trăit acum peste 5.000 de ani în urmă. După cum arată situl, bănuim că locuitorii au abandonat așezarea în liniște după ce au epuizat resursele din zonă. Chiar dacă odată cu plecarea lor au luat ceea ce le era mai de folos, au mai rămas o serie de obiecte pe care le-am descoperit acum, după șase ani de muncă asiduă”, a declarat muzeograful Laurențiu Ursachi, din cadrul Muzeului „Vasile Pârvan”, Bârlad.

Toate obiectele recuperate din situl arheologic de la Frunțișeni vor fi restaurate de specialiști la muzeul din Bârlad, urmând să fie expuse și publicului larg.

O posibilă dovadă a evenimentelor din Vechiul Testament

Un fragment de ceramică vechi de 3.000 de ani i-a determinat pe o serie de experți de talie mondială să afirme că acel obiect reprezintă o dovadă a faptului că evenimentele relatate în Vechiul Testament au fost reale.

Acest mic fragment de ceramică, descoperit pe teritoriul Israelului, dezvăluie informații despre locuitorii din trecut ai acelei zone și ar putea fi dovada faptului că domnia regelui Solomon și cea a regelui David

constituie fapte istorice reale. Datând din secolul al X-lea î.e.n., fragmentul, denumit „Inscripția Ophel”, a fost descoperit în 2012, iar oamenii de știință au fost la început uimiți de limba în care este scris textul de pe acea bucată de ceramică.

Douglas Petrovich, expert în istoria Orientului Apropiat și în studii biblice, spune că limbajul misterios de pe „Inscripția Ophel” reprezintă, de fapt, o formă arhaică de ebraică.

„Vorbitorii de ebraică controlau Ierusalimul în secolul al X-lea î.Hr., iar cronologia biblică ne indică faptul că în acea perioadă au trăit regii David și Solomon”, a declarat Douglas Petrovich.

Totodată, dacă teoria lan-

sată de Douglas Petrovich este corectă, înseamnă că relatările din Biblie despre regele David și regele Solomon sunt corecte, iar Vechiul Testament poate fi considerat un document istoric, care consemnează evenimente reale.

Israel Finkelstein, profesor

de arheologie la Universitatea din Tel Aviv, a declarat însă că „Inscripția Ophel” reprezintă, într-adevăr, un obiect de o importanță „critică” pentru istoria Israelului, dar că „interpretările romantice” ale Bibliei nu ar trebui să umbrească metodele științifice de cercetare.

Robot vorbitor trimis în spațiu

Un pas uriaș pentru tehnologie: o rachetă japoneză H-2B a decolat recent cu misiunea de a transporta la bordul Stației Spațiale Internaționale (ISS) echipamente, provizii și un mic robot care vorbește, numit Kirobo, construit de expertul în robotică Tomotaka Takahashi în colaborare cu cercetătorii de la Universitatea Tokyo, de la JAXA, de la compania Toyota și de la grupul de publicitate Dentsu.

Micuțul Kirobo, având o înălțime de 34 de centimetri, are misiunea de a întreține conversația de o manieră naturală, în japoneză, cu astronautul nipon Koichi Wakata care va ajunge la bordul ISS în noiembrie. Robotul Kirobo, care știe să meargă, să recunoască fețe și

să înregistreze imagini, a trecut numeroase teste pentru a fi capabil să vorbească și să se miște în condiții de microgravitație.

Obiectivul acestui proiect constă în special în studierea

măsurii în care un robot de companie poate să ofere sprijin moral unor oameni care trăiesc izolați pe durate de timp îndelungate.

Japonia deține la bordul ISS un laborator, Kibo, dedicat experimentelor științifice.

Termometre pentru celulele vii

Știința mondială a înregistrat o reușită tehnologică extraordinară: termometrul de nanodiamant poate lua temperatura din interiorul unei celule vii.

Termometrul de tip „mercur-în-sticlă” ne-a fost foarte util în ultimii 270 de ani, însă uneori e nevoie de ceva mai mic. De exemplu, atunci când dorim să obținem temperatura din interiorul unei singure celule vii.

Cercetătorii de la Universitatea Harvard au descoperit o nouă tehnică folosind lasere și nanocristale de diamant ce le permite să măsoare temperaturile unor structuri microscopice, înregistrând fluctuații de temperatură extrem de mici, de

0,05 Kelvin.

Totodată, această metodă poate fi folosită pentru o gamă mare de temperaturi din același motiv.

La ce este utilă o asemenea tehnologie? Cercetătorii afirmă că metoda pe care au conceput-o deschide calea spre „proiectarea unor procese biologice încă de la nivelul subcelular”. „Un termometru de o asemenea precizie ar putea fi folosit atât în scopuri de cercetare, cât și în aplicații practice, cum ar fi distingerea celulelor sănătoase de cele canceroase, permițând astfel distrugerea celor din urmă”, au concluzionat cercetătorii.

Au fost demarate noi acțiuni anticorupție

„Prevenirea și combaterea fenomenului corupției în rândul colaboratorilor Poliției de Frontieră” - este tematica trainingului de instruire privind modalitățile de reacție și intervenție în cazurile de corupție și a infracțiunilor conexe, precum și a altor situații generatoare de corupție. Trainingul este organizat de Centrul Național Anti-

corupție care a inițiat un ciclu de seminare pentru angajații subdiviziunilor subordonate Departamentului Poliției de Frontieră.

Obiectivul cursului constă în sensibilizarea polițiștilor de frontieră cu privire la sporirea gradului de conștientizare a acestora privind riscul expunerii tentativelor de corupere și celor asociate.

În cadrul sesiunilor de instruire, ofițerii CNA vor avea discuții cu reprezentanții Poliției de Frontieră în vederea identificării și aplicării celor mai eficiente metode de prevenire și combatere a fenomenului corupției.

Reieșind din importanța subiectului, cursurile sunt desfășurate pe etape, ceea ce va permite participarea unui număr mai mare de angajați.

Trainingul se va încheia pe 24 septembrie, curent.

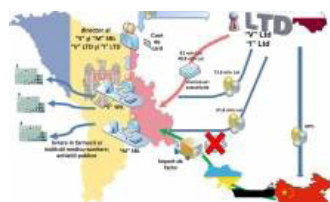
Mari companii farmaceutice corupte

Două mari companii farmaceutice din țară au intrat în vizorul procurorilor anticorupție și ofițerilor CNA, fiind suspectate de comiterea mai multor infracțiuni legate de importul și plasarea pe piață a medicamentelor. Potrivit primelor estimări, prin acțiunile lor ilegale, firmele în cauză au prejudiciat statul cu peste 90 000 000 de lei.

Datele preliminare arată că societățile au importat medicamente din Republica Populară Chineză, majorând prețul de import al acestora prin substituirea invoice-urilor. În așa fel, loturi enorme de medicamente au ajuns să fie comercializate pe piața autohtonă la prețuri de 3-4 ori mai mari decât cel inițial.

Totodată, în urma documentării schemei de spălare a banilor, Serviciul de Prevenire și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) al CNA în comun cu serviciul similar din Letonia, au stabilit că doar 60 la sută din mijloacele financiare obținute din

importul de medicamente erau achitate chinezilor, iar restul - 40 la sută - erau spălate prin off-shoruri. Ulterior, directorii companiilor farmaceutice autohtone își ridicau banii din off-shoruri sau de pe cardurile deschise pe numele unor terțe persoane.

Pentru a documenta activitatea ilegală a companiilor, ofițerii CNA și procurorii anticorupție au desfășurat 11 percheziții la oficiile și depozitele subiecților investigației.

Pe acest fapt procurorii au deschis un dosar penal pentru „spălarea banilor”, urmând ca alte cauze penale să fie deschise pentru evaziune fiscală, fals în acte publice și practicarea activității ilicite de antrepren-

noriat. Directorii acestor companii farmaceutice au fost puși

sub bănuială de către procurorii anticorupție.

2000 de lei mită pentru operație

Un medic din cadrul Spitalului clinic municipal din Bălți a fost reținut de ofițerii CNA, fiind bănuțit de corupere pasivă. Chirurgul ar fi cerut 2.000 de lei de la o pacientă pentru o operație. Bărbatul a fost reținut în incinta spitalului în momentul primirii banilor. Pe marginea acestui caz ofițerii CNA au deschis un dosar penal.

În prezent, chirurgul este reținut pentru 72 de ore. Dacă va fi găsit vinovat, acesta riscă

până la 10 ani de închisoare cu o amendă de până la 60 000 de lei.

De la începutul anului, CNA a pornit 12 cauze penale în care sunt vizați angajați din domeniul ocrotirii sănătății.

Profesor vizat în 17 cazuri de corupție

Un profesor al Facultății de Psihologie și Asistență Socială a Universității de Stat „Alecu Russo” din orașul Bălți a fost audiat și recunoscut în calitate de bănuțit în comiterea a 17 episoade de corupere pasivă. Bărbatul, în vârstă de 60 de ani, este cercetat în stare de arest la domiciliu, transmite serviciul de presă al Procuraturii Generale.

Procurorii au constatat că aflându-se în biroul de serviciu, profesorul ar fi extorcat de la o

studentă bani în scopul promovării examenului pe care trebuia să-l susțină la disciplina filosofie. În urma unei percheziții în sala de studii, unde profesorul primea examene, au fost ridicate 11 carnete de note ale studenților în care se aflau peste 6 mii de lei.

De asemenea, procurorii îl mai bănuiesc pe bărbat că ar fi încercat să constrângă o studentă să intre cu el în contact sexual, în caz contrar nu va susține examenul.

Amenzi pentru protecționism la BAC

Președintele și vicepreședintele Comisiei Republicane de Evaluare a lucrărilor de bacalaureat la limba și literatura rusă, sesiunea 2013, au fost sancționați contravențional de CNA, fiindu-le aplicate amenzi a câte 2000 de lei fiecare.

Sanctiunile vin ca urmare a unui control, desfășurat de Ministerul Educației, în cadrul căruia s-a constatat că persoanele menționate, ar fi favorizat interesele a doi liceeni care au susținut examenele

de bacalaureat la limba și literatura rusă.

Astfel, în baza unor semne distinctive aplicate pe lucrări, examinatorii ar fi identificat lucrările celor doi elevi și le-au examinat într-un mod preferențial, acțiuni ce cad sub incidența prevederilor art. 3131 Cod contravențional al R. M., „Protecționismul”.

Potrivit legislației în vigoare, contravenția dată se pedepsește cu o amendă între 2000 și 6000 de lei

AVIZ

Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova anunță un concurs pentru admiterea la studii prin doctorat (cu finanțare de la buget și în bază de contract) pentru anul academic 2013-2014, la următoarele specialități:

- Teoria, metodologia administrației publice.

- Organizarea și dirijarea în instituțiile publice; servicii publice.

Depunerea actelor la studii prin doctorat se va desfășura în luna septembrie 2013, conform Regulamentului privind organizarea și desfășurarea doctoratului și a postdoctoratului, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 173 din 18 februarie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 42 – 44 (3135 – 3137) din 29 februarie 2008).

La concursul de admitere la doctorat pot participa cetățeni ai Republicii Moldova, dețin-

ători ai diplomei de masterat sau de licență, cu media generală nu mai mică de 8,0 și nota la examenul de specialitate nu mai mică de 9,0.

Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor eliberate până în anul 1995 inclusiv, au dreptul să participe la concursul de admitere în aceleași condiții.

Pentru înscriere la concurs, candidatul depune o cerere pe numele rectorului Academiei, însoțită de următoarele acte:

- *diploma de master sau de studii superioare cu suplimentul respectiv (originalul și copia);*

- *copia lucrărilor științifice publicate (a brevetelor de invenție) sau un referat științific (în volum de 7-10 pagini) cu tema la specialitatea aleasă;*

- *extrasul din procesul-verbal al ședinței senatului/consiliului științific al instituției sau recomandări a doi specialiști cu titlu științific în domeniu;*

- *curriculum vitae;*

- *copia buletinului de identitate;*

- *copia legalizată a carnetului de muncă;*

- *3 fotografii 3x4 cm.*

Actele urmează a fi depuse în perioada 2-30 septembrie 2013, în incinta Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, pe adresa: str. Ialoveni, 100, et. 2, bir. 205, tel: 72-38-66. (responsabil – Dulschi Silvia, dr., conf. univ. inter.).

Candidații la doctorat vor susține **2 examene**: la specialitate și la una din limbile moderne.

Probele de examinare se vor desfășura în perioada 1-17 octombrie 2013.

Studiile vor începe la 1 noiembrie.

Abonarea 2013

Continuă abonarea pentru a doua jumătate a anului 2013 la revista științifico-metodică trimestrială **“ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **“FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **“Administrarea Publică”** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **“Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor, designer

Vitalie NICA - redactor

ADRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.

Dat la tipar 15.08.2013

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

“Funcționarul Public” - supliment la revista “Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova